

Knihovnické systémy a standards (ISK B35)

6. Centrální systémy a služby pro knihovny

Martin Krčál

Základní otázky k diskuzi

- Co jsou centrální služby a systémy?
- Jaké znáte?

Souborný katalog ČR

Historie

- CEZL – Centrální evidence zahraniční literatury (1965)
- definováno vyhláškou 110/1965 Sb.
- buduje Státní knihovna ČSSR a Univerzitná knižnica v Bratislavě...
  - ❖ Praha = monografie
  - ❖ Bratislava = periodika
  - ❖ pravidelná výměna duplikátů záznamů z univerzitních a vědeckých knihoven v ČSSR

Uchovávání záznamů

Tištěné seznamy

STÁTNÍ KNIHOVNA ČR
Sektor služeb a speciálních oddělení

SOUPIS ZAHRANIČNÍCH PERIODIK

Z DEVIZOVÝCH OBLASTÍ

DOCHÁZEJÍCÍCH DO ÚSTŘEDNÍCH
KNIHOVEN A STÁTNÍCH VĚDECKÝCH
KNIHOVEN ČR V LETECH 1976 A 1977
A OBJEDNANÝCH NA ROK 1978

PRAHA 1979

- JOURNAL OF ECONOMETRICS
1976-1978: ABA 006 ABA 013
- JOURNAL OF ECONOMIC ENTOMOLOGY
1976-1978: ABA 009
1976: ABA 001
- JOURNAL OF ECONOMIC HISTORY
1976-1978: ABA 001 ABA 006
- JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE
1976-1978: ABA 001
1976, 1977: ABA 009
- JOURNAL OF ECONOMIC THEORY
1976-1978: ABA 006
- JOURNAL OF EDUCATION FOR LIBRA-
RIANSHIP
1976-1978: ABA 003 ABA 013
- JOURNAL OF EDUCATIONAL PSYCHOLOGY
1976-1978: ABA 001 BOA 002
ULG 001
- JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH
1976-1978: ABA 001 ABA 012
BOA 002
- JOURNAL OF EGYPTIAN ARCHAEOLOGY
1976-1978: ABA 001
- JOURNAL OF ELASTICITY
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF ELECTROANALYTICAL CHE-
MISTRY AND INTERFACIAL ELECTRO-
CHEMISTRY
1976-1978: ABA 013 BOA 003
- JOURNAL OF ELECTROCARDIOLOGY
1976-1978: ABA 008
- JOURNAL OF ELECTROCHEMICAL SOCI-
ETY
1976-1978: ABA 001 ABA 007
ABA 013 ICA 001
- JOURNAL OF ELECTRON SPECTROSCOPY
AND RELATED PHENOMENA
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF ELECTRONIC ENGINEERING
1976-1978: ABA 013 FBA 001
- JOURNAL OF ELECTRONIC MATERIALS
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF ELECTROSTATICS
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF EMERGOLOGY AND EXPE-
RIMENTAL MORPHOLOGY
1976, 1977: ABA 008
- JOURNAL OF ENDOCRINOLOGY
1976-1978: ABA 008 FBA 001
- JOURNAL OF ENGINEERING FOR INDU-
STRY
1976-1978: ABA 007 ABA 013
BOA 003
- JOURNAL OF ENGINEERING FOR POWER
1976-1978: ABA 013 BOA 003
- JOURNAL OF ENGINEERING MATERIALS
AND TECHNOLOGY
1976-1978: ABA 007 ABA 013
BOA 003
- JOURNAL OF ENGINEERING MATHEMA-
TICS
1976-1978: ABA 013
1976, 1977: BOA 003
- JOURNAL OF ENGLISH AND GERMANIC
PHILOLOGY
1976-1978: ABA 001 ABA 007
BOA 001
- JOURNAL OF ENVIRONMENTAL MANAGE-
MENT
1976-1978: ABA 009 ABA 013
1976, 1977: OBA 001
- JOURNAL OF ENVIRONMENTAL QUALITY
1976-1978: ABA 009
- JOURNAL OF ENVIRONMENTAL SCIENCES
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF ENVIRONMENTAL SYSTEMS
1976-1978: ABA 013
- JOURNAL OF EXPERIMENTAL BIOLOGY
1976-1978: ABA 001 ABA 009
OLA 001
1976: ABA 008
- JOURNAL OF EXPERIMENTAL BOTANY
1976-1978: ABA 001 ABA 009
BOA 001
- JOURNAL OF EXPERIMENTAL CHILD
PSYCHOLOGY
1976-1978: ABA 001
- JOURNAL OF EXPERIMENTAL MEDICINE
1976-1978: ABA 001 ABA 007
ABA 008 BOA 001

Po roce 1989

- snaha vybudovat centrální katalog
- projekt Caslin (1992-1995)
  - ❖ navazující projekty KOLIN, MOLIN,...
  - ❖ automatizace knihoven (součástí i SK ČR)
  - ❖ \$ 1,1mil. (Mellonova nadace, A. Lass)
- rozdělení státu – česká produkce
  - ❖ spolupráce se SVK
- elektronizace, předávání záznamů
  - ❖ od roku 1995
  - ❖ jednotné formáty a pravidla, [jak přispívat](#)

Služby SK ČR

- vyhledávání dokumentů
- zjištění uložení dokumentů v knihovnách
- podpora MVS a EDD
  - ❖ Virtuální polytechnická knihovna (VPK)
- stahování záznamů
  - ❖ Z39.50, sdílená katalogizace

Služby SK ČR

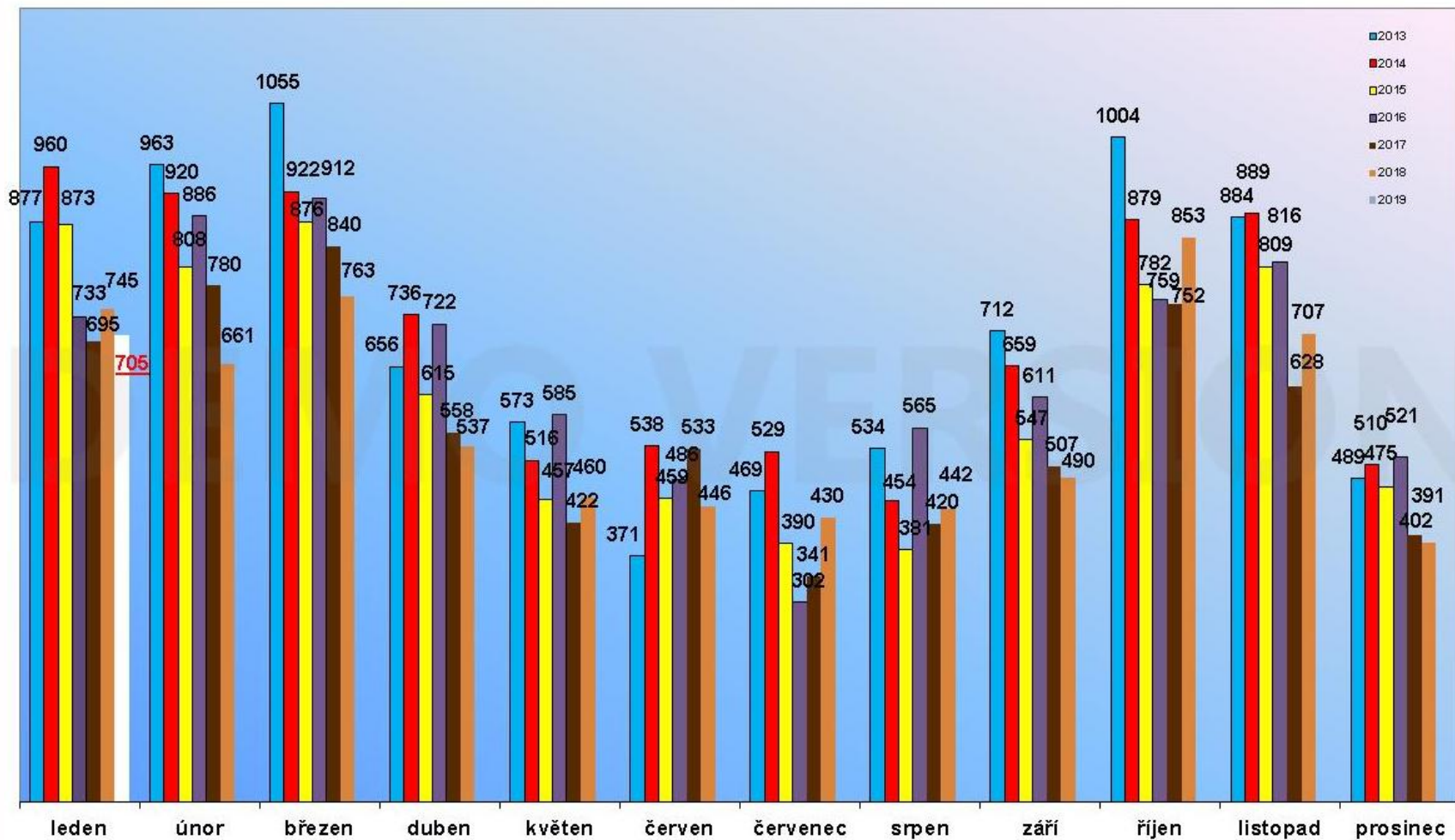
- přidělování číslo ČNB (čČNB)
  - ❖ sysno v SK ČR = jednoznačné ID
  - ❖ od roku 2010, přidělováno i zpětně všem záznamům v ČNB
- obohacování záznamů
  - ❖ propojení s internetovými zdroji se vztahem k danému záznamu
- propojování s plným textem
  - ❖ např. Kramerius, lokální úložiště
  - ❖ SFX
- statistiky

SK ČR

- 6,2+ mil. záznamů
- obsah:
  - ❖ monografie, časopisy, sborníky, speciální dokumenty,...
  - ❖ české i zahraniční
- přispívá 418 knihoven
  - ❖ 54 testovány záznamy
- návštěvnost
  - ❖ cca. 3000 uživ./den
  - ❖ od počátku cca. 5 mil. uživ.

Statistika MVS

Počet objednávek MVS poslaných z prostředí SK ČR

Zdroj: [NK ČR](#)

Problémy SK ČR

■ kvalita záznamů

- ❖ nejsou všechny záznamy institucí
- ❖ jen kvalitní záznamy
- ❖ problémy s deduplikací při importu
- ❖ chybně zadávané identifikátory
  - čČNB, ISBN

■ zastaralé rozhraní (Aleph)

■ konkurence Knihovny.cz ???

- ❖ CPK nenutí knihovny k opravě záznamů 😊

Přístupy

- www.caslin.cz

- <http://aleph.nkp.cz>

  - ❖ báze SKC (vše), SKCP (seriály),...

- ~~www.jib.cz~~ --> Knihovny.cz

Dílčí báze SK ČR

ANL

- analytická bibliografie článků
- chybí jeden zdroj metadat článků z českého prostředí
- agregace článků (Scholert, Journal TOCs)
- vytvářeno ručně v knihovnách od 1992, ale náročné na čas → rušení, nezájem
- zrušeno 2010

ANL

- ve své době pokrývalo cca. 500 titulů časopisů a novin
- 1,3 mil. záznamů (2010)
- diskuze o pokračování projektu
  - ❖ Má smysl?
    - řešerše!!!
  - ❖ Je to drahé? Kde vzít finance? VISK?
  - ❖ Autorská práva?
  - ❖ Jiné možnosti?
    - spolupráce s vydavateli
    - propojování s plnými texty
  - ❖ postupná obnova (např. [MZK](#))

ANL+

- od roku 2011, navazuje na ANL
- obsahuje plné texty (přístupné pouze z PC vybraných knihoven)
- volně jen záznamy a anotace
- zdroje dat:
  - ❖ záznamy knihoven
  - ❖ digitalizace v knihovnách
  - ❖ Newton Media a Anopress
  - ❖ zapojení AV ČR (DL AV ČR – 110 časopisů)

ANL Retro

- propojení starších článků s plnými texty
- autorská práva
- pilotní projekt
- [Více info o ANL](#)

Soubor národních autorit (AUT)

- jednoznačná identifikace autority
- jmenné
  - ❖ personální (autoři jako osoby)
  - ❖ korporativní (instituce)
  - ❖ názvové
- věcné
  - ❖ tematické – věcná témata (unifikovaná PH), definují se sémantické vztahy (nadřazené, podřazené pojmy, synonyma)
  - ❖ geografické – geografické názvy
  - ❖ formální – forma, žánr, druh dokumentu

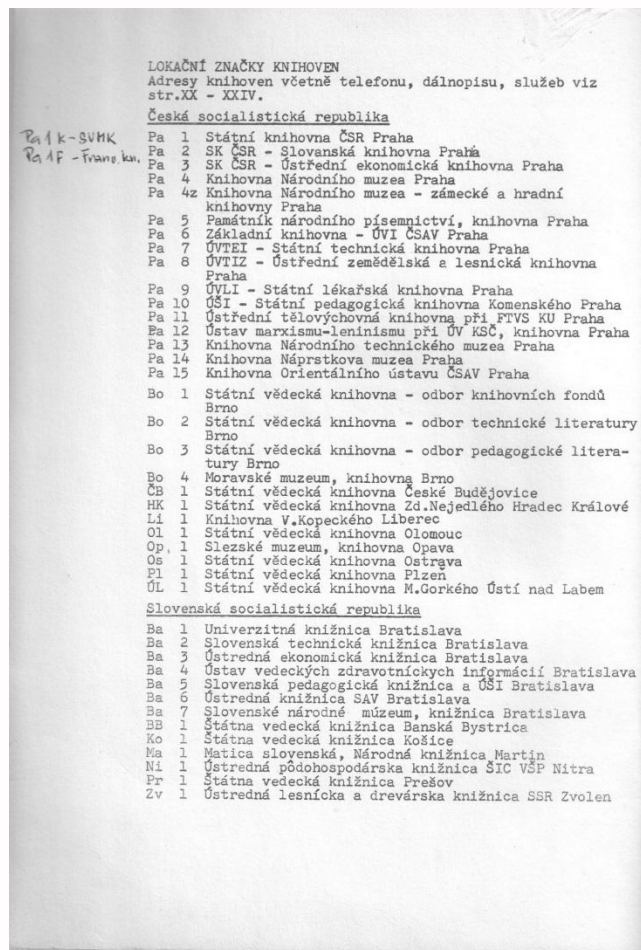
Soubor národních autorit (AUT)

- budován od roku 1996
- spravuje NKP ČR
- přebírání do lokálních záznamů
- identifikátor autority
- usnadňuje vyhledávání stejných autorů zapsaných pod různými variantami jména
- součástí [Viaf.org](http://viaf.org)
- přístup: <http://authority.nkp.cz>

Adresář knihoven (báze ADR)

- identifikace knihoven v CEZL
- nejprve tištěné adresáře
- dnes elektronicky
  - ❖ sigla, název, IČ, DIČ, kontaktní údaje (vedoucí, e-mail, telefony, adresa + GPS, web), katalog, info o MVS, funkce,...
  - ❖ aktualizováno

Lokační značky, sigly

ADR - Zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní](#) -- [Adresa a kontakty](#) -- [Podrobnější info](#) -- [Úplný záznam](#)

Záznam 1 z 1

Sigla	BOG001
Název instituce	Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace
Cizojaz. var.názvu	Jiří Mahen Library in Brno
IČ - DIČ	00101494 - CZ00101494
Kraj	Jihomoravský (okr. Brno)
Odpovědná osoba	Ing. Libuše Nivnická (ředitelka) ; tel.: 542 532 100 e-mail: nivnicka@kjm.cz
Adresa	Kobližná 4, 601 50 Brno-město Zobrazit na mapě [GPS: 49°11'42.85"N, 16°36'34.58"E]
Telefon	542 532 111 542 532 100 (ředitelství) 542 532 164 (Zákaznické centrum) 543 248 479 (Mahenův památník)
E-mail	kjm@kjm.cz ptejteseknihovny@kjm.cz
URL	http://katalog.kjm.cz/ (online katalog) http://www.kjm.cz
MVS	MVS vykonává, poplatek 70,- Kč. Knihovna je zapojena do MVS v SKC.
Poznámka	Aktuální informace o všech pobočkách Knihovny Jiřího Mahena v Brně jsou
Další informace	Památník Jiřího Mahena: Mahenova 8.
Přehled poboček	http://www.kjm.cz

Kramerius

Kramerius

- <http://kramerius.nkp.cz/>
- digitální knihovna plných textů
  - ❖ monografie, periodika
- volně dostupné starší a nechráněné dokumenty
- některé dostupné jen z PC v NKP (e-prezenčka)
- možnost EDD
- formát DjVu

Registry šedé literatury

Národní úložiště šedé literatury (NUŠL)

- <http://nusl.techlib.cz/>
- spravuje NTK v Praze
- cíl NUŠL:
  - ❖ zvýšení viditelnosti, zpřístupňování, ukládání a **archivace** šedé literatury
  - ❖ vyhledání dokumentů a určení jejich uložení
  - ❖ sdílení dat do [OpenGrey](#) → zviditelnění v textů v zahraničí
- spolupráce s vědeckými institucemi

Theses.cz

- národní registr diplomových prací
- antiplagiátorský systém
- spravuje MU
- různý režim plných textů
  - ❖ dle univerzit a jejich politiky zveřejňování

Vylepšování záznamů

Obálky knih

- obohacený obsah
- obálky, obsahy
- potenciál i na plné texty, reference, anotace, hodnocení, komentáře, texty obsahů k indexaci apod.
- založeno na identifikátorech
  - ❖ ISBN, ISSN, EAN, čČNB, OCLC
- nyní 3. verze rozhraní (API 3.3)

Informační služby

Ptejte se knihovny

- referenční a informační služby
- dotaz lze položit centrálně nebo své místní knihovně (pokud je zapojena)
  - ❖ 89 knihoven
- odpověď do 48 hodin
- archiv dotazů
- živý chat
- mobilní aplikace

Ptejte se knihovny

Úvod O službě Archiv Zúčastněné knihovny Odkazy Pro knihovny Novinky Mobilní aplikace f

Zadejte dotaz podle

OBORU
A B C

Zadejte dotaz podle

REGIONU

Ptejte se přímo

CHAT

Hledání v archivu

Jak se rodí čerti

- Dobrý den, chtěla bych se zeptat knihovny, jestli nemá nějaké informace o tom, jak přicházejí na svět čerti. Předem děkuji za urychlené vyřízení mého dotazu.
- odpověď

Jednotná informační brána

JIB

- <http://www.jib.cz>
- vyvíjí NKP a UK
- prohledávání více zdrojů z jednoho místa
- technologie Metalib
  - ❖ výhody, nevýhody
- zdroje:
  - ❖ české i zahraniční
  - ❖ katalogy knihoven, souborné katalogy, plnotextové databáze, atd.

JIB

- Můj prostor
  - ❖ doplňkové služby po autentizaci
- institucionální přihlášení
  - ❖ rozšířené služby
  - ❖ NK, MZK, UK, SVK HK, MSVK
- SFX = nalezení plného textu

Ukázka JIB

JIB Jednotná informační brána

[Snadné hledání](#) | [Nalézt zdroje](#) | [Nalézt e-časopis](#) | [Profi hledání](#) | [Můj prostor](#) | [JIB+](#) | [Info portál](#)

[Hledat](#) | [Záznamy](#)

Snadné hledání

Jednoduché / **Pokročilé**

OK

Skupiny zdrojů

- [Knihy v ČR](#)
Hlavní souborné katalogy v ...
- [Zahraniční knihy](#)
Velké evropské a americké ...
- [České články](#)
Vybrané české článkové ...
- [Zahraniční články](#)
Vybrané zahraniční ...
- [Zahran. články - licencované](#)
Licencované zahraniční ...
- [Periodika v ČR](#)
Noviny, časopisy, sborníky v ...
- [Autority](#)
Databáze autorů a heslářů ...

Powered by EXLibris MetaLib

[Vypnout automatickou aktualizaci stránky](#) | [Informace o zajištění přístupnosti](#)

**Centrální portál
knihoven
= Knihovny.cz**

Koncepce rozvoje knihoven 2017-2020...

- „V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám požadovanou službu.“

CPK = Knihovny.cz = řešení???

■ vize:

- ❖ z domova si v CPK dokument vyhledáte, stáhnete si jej nebo si jej objednáte a vyzvednete v knihovně dle svého výběru
- ❖ jednotný přístup do systému knihoven

Základní vize portálu

Umožnit **přístup** ke službám,
fondům a informacím o českých
knihovnách **z jednoho místa**

KOMUKOLIV

KDYKOLIV

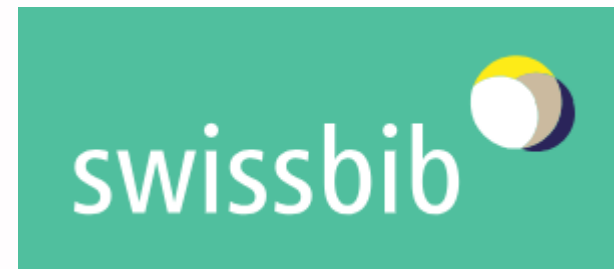
ODKUDKOLIV

**Pro koho je
portál určen?**

PRO VŠECHNY

Zahraníční inspirace

BIBLIOTEKDK

Katalog beletrie a odborné literatury

Vypůjčte si knihy v knihovně nebo najděte informace online

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

🔍 HLEDAT

[Pokročilé vyhledávání](#)

NAJDETE U NÁS:

Vyhledávání v českých knihovnách a databázích

Zahraniční odborné a vědecké licencované publikace

Volně dostupné e-knihy ke stažení

Star Wars

Star Wars. Síla se probouzí
Alan Dean Foster, 1946-

Star Wars : [nový řád Jedi. Hranice vítězství. I, Zábor
J. Gregory Keyes, 1963-

Star Wars - Akademie Jedi. Díl 1., Hledání Jedi
Kevin J. Anderson, 1962-

Star Wars. Trilogie o Hanu Solovi. Díl první, Léčka v ráji
A. C. Crispin, 1950-2013

Star wars : obrazová encyklopedie : [průvodce postavami a bytostmi hvězdných válek]

Velikonoce

Velikonoční a předvelikonoční koledy v Čechách
Věra Thořová, 1936-

Velikonoce : (malé povídky o velkých dnech)
Vratislav Ebr, 1942-

Tajné velikonoční recepty naší babičky
Klára Trnková, 1949-

Velikonoce II : čtení na každý den pro celou rodinu
Josef Janšta, 1950-

O kraslicích
Jaroslav Orel, 1910-1985

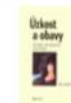
Duševní zdraví

Zvládni svůj stres! : kniha o duševním zdraví
Julián Melgosa

Nikdy není pozdě : jak udělat z dobrého mozku ten nejlepší
Daniel G. Amen, 1954-

Úzkost a obavy : jak je překonat
Ján Praško, 1956-

Mindfulness za 8 týdnů : revoluční plán pro čistou mysl a zklidnění životního tempa
Michael Chaskalson

Pohyb a duševní zdraví
Marie Blahutková, 1958-

Katalog beletrie a odborné literatury

Vypůjčte si knihy v knihovně nebo najdete informace online

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

HLEDAT ?

[Pokročilé vyhledávání](#)

ČESKÉ KNIHOVNY

Vyhledávání v českých knihovnách a databázích

ZAHRANIČNÍ ZDROJE

Odborné a vědecké licencované publikace ze zahraničí

E-KNIHY

Volně dostupné elektronické knihy ke stažení

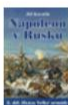
Napoleon Bonaparte

Memoriál ze Svaté Heleny
Emmanuel Las Cases, comte de,
1766-1842

Napoleon proti monarchům a vojevůdcům (1789-1805)
Stanislav Wintr, 1943-2015

Napoleon v Rusku. 2. díl, Zkáza Velké armády
Jiří Kovařík, 1950-

Tažení za přeludem : Napoleon, Alexandr I. a válka s Ruskem roku 1807
Jiří Kovařík, 1950-

26 maršálů Napoleona I.
Stanislav Wintr, 1943-2015

[Zobrazit všechny](#)

Star Wars

Star Wars. Úsvit rebelů : trilogie o Hanu Solovi, díl třetí
A. C. Crispin, 1950-2013

Star Wars. Trilogie o Hanu Solovi. Díl první, Léčka v ráji
A. C. Crispin, 1950-2013

Star Wars. [Štěpný bod]
Matthew Woodring Stover, 1962-

Star Wars: X-Wing. Kniha třetí, Krytorská past
Michael A. Stackpole, 1957-

Star Wars : Rogue one. Tajné dokumenty povstalců : vše o nejstatečnější povstalecké skupině
Jason Fry, 1969-

Informujeme

Webináře o fungování

[KNIHOVNY.CZ](#)

[Zobrazit termíny](#)

Objeďte nová témata a zdroje

[Začít](#)

Knihovny.cz

- <http://www.knihovny.cz>
- snaha o sjednocení roztržitých služeb
  - ❖ každá knihovna bude schopna poskytnout stejný rozsah služeb
  - ❖ nároky na knihovníka – znalosti, technická zdatnost,...
  - ❖ využívat moderní technologie (např. online platby,...)
  - ❖ nutné dořešit autorská práva a náhrady autorům a vydavatelům

Služby Knihovny.cz

- vyhledání dokumentů
  - ❖ moderní, vyhledávání ve FT, obsahy,...
- správa čtenářského konta u zapojených knihoven
  - ❖ rezervace, prodlužování, kontrola výpůjček,...
- citace
- inspirační seznamy
- adresář českých knihoven
- linky na jiné centrální služby

Služby knihoven

■ indexy dalších zdrojů

- ❖ zahraniční zdroje - články z DB, prolinkování na DB institucí
- ❖ speciální zdroje – např. zákony, normy, patenty,...
- ❖ pokusy o šedou literaturu (Theses, NUŠL)

■ získání dokumentů

- ❖ v tradiční nebo digitální podobě
- ❖ služba Získej – MVS pro uživatele
- ❖ Získej EDD – elektronické doručování dokumentů (v přípravě)

Získej

Vybrat instituci:

 Moravská zemská knihovna

Informace o knihovně

Půjčit

E-verze

Služba Získej

Koupit

Komentáře

Metadata

Co je služba ZÍSKEJ

ZÍSKEJ je národní platforma pro snadné poskytování dokumentů z fondů knihoven. Nabízí uživatelům možnost objednat si knihu či dokument z jiné knihovny a sledovat stav objednávky. Jde o placenou službu. Službu provozuje Národní technická knihovna v Praze.

Cena služby je 70 Kč.

Vaše knihovny zapojené v Získej

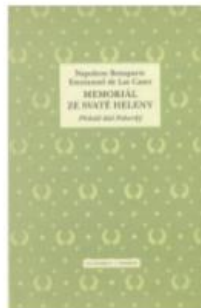
Moravská zemská knihovna

 OBJEDNAT ZA 70 Kč

Získej - objednávka

Potvrzení objednávky

Informace o dokumentu

Memoriál ze Svaté Heleny

Hlavní autor:	Emmanuel Las Cases, comte de, 1766-1842
Další autoři:	Napoleon I., francouzský císař, 1769-1821 , Aleš Pohorský, 1953-
Typ dokumentu:	Knihy
Rozsah:	516 stran, 12 nečíslovaných stran obrazových příloh :
Vydání:	Vydání první
Vydáno:	Praha : Academia, 2020
Edice:	Europa (Academia)
Popis jednotky:	Přeloženo z francouzštiny
Bibliografie:	Obsahuje bibliografii, bibliografické odkazy a rejstřík
ISBN:	978-80-200-2720-7

Informace o objednavce

Jméno a příjmení:

Martin Krčál

Email:

krcal@mzk.cz

Zadejte e-mailovou adresu, na kterou budou zasílány informace o objednávce.

Poznámka:

Chcete-li, uveďte poznámku k objednávce.

- Odesláním objednávky přistupuji ke **Smlouvě o využívání služeb integrované knihovny** uzavírané s Národní technickou knihovnou (dále jen NTK) a vstupuji do práv a povinností obou stran smlouvy, které jsou spojeny s mou objednávkou. Tímto se stávám zákazníkem NTK podle čl. 1 této smlouvy a seznámil/a jsem se s **Domovním a Knihovním řádem NTK** a **Provozním řádem Získej**. Vedení účtu v NTK je zdarma.
- Jsem si vědom/a, že služba Získej je zpoplatněna podle **Ceníku pro čtenáře**.

Případné dotazy k fungování služby a udělování souhlasů prosím směřujte na e-mail ziskej@techlib.cz

Cena služby je 70 Kč.

OBJEDNAT

Oborové brány

TECH

Regionální brány

Výhody

- ✓ jedno uživatelské rozhraní do více knihoven
- ✓ více knihovných katalogů pod jednou střešou (města, regiony)
- ✓ jednotné přihlašování
- ✓ sloučené účty čtenářů
- ✓ tištěné i elektronické zdroje
- ✓ indexace plných textů, obsahů
- ✓ zviditelnění knihovny, jejího fondu a služeb
- ✓ citace

Nevýhody

- ✓ pomalejší odezva systému
- ✓ nejednotná terminologie užívaná v knihovnách (rezervace, objednávky)
- ✓ nedodržování standardů v knihovnách
- ✓ portál nenabízí všechny služby knihoven
- ✓ ne všechny služby jsou funkční pro všechny knihovny
- ✓ povědomí o Knihovny.cz

Vzdělávání

v roce 2018 proběhlo **21 školení** v knihovnách v celkové délce **57 hodin**, proškoleno bylo **383 knihovníků**

na podzim 2018 proběhlo proškolení **1700 studentů** VŠ Ambis

v roce 2019 proběhlo zatím **6 školení**, kterého se zúčastnilo **114 knihovníků**

E-learning pro knihovníky

- základní informace o portálu
- vyhledávání v Národních zdrojích
- vyhledávání v Zahraničních zdrojích
- uživatelský účet a další služby na portálu
- tipy & triky, zajímavosti a další doplňující materiály

Dostupné z: <http://kurzy.knihovna.cz>

Metodiky a standardizace

- Účelem metodik je pomoci poskytovatelům dat k pochopení problematiky a k usnadnění a urychlení celého procesu zapojení informačního zdroje do portálu
  - ❖ Metodika pro zapojování metadatových zdrojů do Centrálního portálu knihoven. Dostupné z: http://invenio.nusl.cz/record/373491/files/nusl-373491_1.pdf
  - ❖ Metodika pro zapojení fulltextových zdrojů do Centrálního portálu knihoven Dostupné z: http://invenio.nusl.cz/record/393177/files/nusl-393177_1.pdf

Aktuálně řešíme

- implementace Získej
- Bibliolinker
- VuFind 6 a sledování hlavní vývojové větve?
- další rozvoj oborových portálů
  - ❖ např. řezy nad obory, top autoři
- digitální kurátorství
  - ❖ inspirační seznamy, doporučování dokumentů
  - ❖ automatizované vs. lidská práce

Inspirační seznamy

Online knihy do karantény

Doktor Kott přemítá
Irena Dousková, 1964-

Domácí úkoly
Bohumil Hrabal, 1914-1997

Porgy
DuBose Heyward, 1885-1940

České okamžiky
Pavel Kosatík, 1962-

Čekárny mého života
Lenka Reinerová, 1916-2008

[Zobrazit všechny](#)

E-knihy: Detektivky

Alibi na příští noc

Dvě vraždy v mém dvojím životě : detektivní román, částečně autobiografie

Krátké setkání, s vraždou

Série C-L : detektivní fantazie

Sedmikostelí : gotický román z Prahy

[Zobrazit všechny](#)

Digitální kurátorství

Knihovny online

Rozcestník vznikl se záměrem zpřístupnit na jednom místě přehled služeb a zdrojů, které nabízejí knihovny. Je určený zejména pro uživatele všech věkových skupin a také pro pracovníky knihoven.

<https://online.knihovny.cz>

Čtení dětem

Jednoduchý a přehledný web nabízí seznamy literatury vhodné pro školou povinné děti. Výběr knížek je pravidelně aktualizován a vybírají je knihovnice z Městské knihovny v Praze ve spolupráci s učiteli a dalšími odborníky na dětské čtenářství. Seznamy knih jsou pravidelně aktualizovány.

<https://ctenidetem.knihovny.cz>

 KNIHOVNY.CZ

Poznejte hlavní funkce portálu

<http://poznejte.knihovny.cz>

Poznejte Knihovny.cz

Seznamte se s funkcemi a službami, které nabízí portál Knihovny.cz pro uživatele knihoven. Naučte se vyhledávat ve fyzických i elektronických fondech knihoven i v dalších zdrojích, objednat si dokument ze zapojených knihoven, propojte si účty více knihoven do jednoho rozhraní nebo si vytvořte citaci na jedno kliknutí.

<https://poznejte.knihovny.cz>

Komenský v obrazech

Online verze výstavy, která proběhla v MZK na podzim 2020, představuje Komenského nejen jako autora textů, ale také coby původce vizuálních informací. Virtuální výstava obsahuje také odkazy na zajímavé zdroje z fondů knihoven i dalších paměťových institucí o Komenském a jeho tvorbě k dalšímu studiu.

<https://komensky.knihovny.cz>

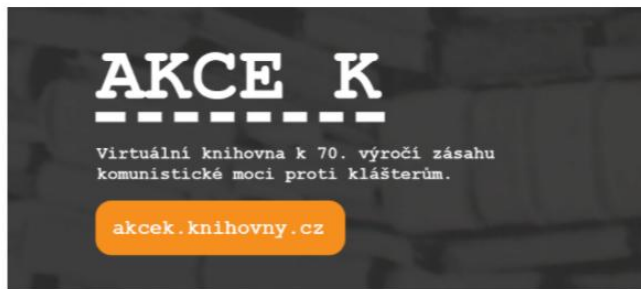
Digitální kurátorství

Sametová revoluce '89 v knihovnách

30. výročí sametové revoluce jsme chtěli připomenout výběrem různých dokumentů nebo zdrojů, které se nachází ve fondech knihoven. Najděte si informace o hlavních aktérech a o průběhu revoluce. Web jsme doplnili i o původní materiály, které mapují průběh konce roku 1989 v knihovnách, zejména pak dobové fotografie nebo rozhovory s pamětníky.

<https://1989.knihovny.cz>

Akce K

Virtuální výstava vznikla u příležitosti výročí neslavné události Akce K, na základě které byly zlikvidovány kláštery, církevní řády a také kulturní dědictví, zejména pak knihy, které se v nich nacházely. Materiály nám v digitální podobě poskytly nejen knihovny, ale i další instituce.

<https://akcek.knihovny.cz>

Antonín Rejcha znovunalezený

Osobnost polozapomenutého hudebního skladatele Antonína Rejchy je v rámci česko-francouzské spolupráce představena na virtuální výstavě, která zpřístupňuje jeho autografní rukopisy a původní tisky hudebních děl a záznamů.

<https://rejcha.knihovny.cz>

Zlepšujeme svět knihoven

- lepší propagace Knihovny.cz
  - ❖ knihovny i veřejnost
  - ❖ propagace zapojených knihoven - medailonky
- vzdělávání
  - ❖ Eduletter
- snaha o sjednocení knihovnických činností
  - ❖ terminologie
  - ❖ zejména kvalita záznamů
  - ❖ rozjet diskuzi, hledat k tomu partnery

START

Nutno začít!

Problémy

■ záznamy knihoven

- ❖ nekonzistentní, nedodržují standardy, složitá deduplikace

■ funkce souborného katalogu ČR

- ❖ různé varianty záznamů, sbíráme vše, jaký bude preferovaný?
- ❖ konkurence NK ČR?

■ (ne)zájem knihoven se zapojit

■ široká cílová skupina

- ❖ původně všichni!!!!, nově **aktivní uživatelé zapojených knihoven**

Budoucnost???

Získej

 ZÍSKEJ = MVS pro uživatele?

Získej = moderní MVS a EDD

- vyvíjí NTK
- 2 roviny
  - ❖ pro knihovny (náhrada MVS)
  - ❖ koncoví uživatelé
- API + integrace do Knihovny.cz

Co Získej nabízí

- uživatel si objedná jakoukoliv knihu z českých knihoven
- algoritmus přerozdělování požadavků
  - ❖ blacklisty – kam má jít málo požadavků
  - ❖ snaha vyvážit systém
- systém plateb za MVS
- nyní dodání do knihovny, později třeba až domů??? - Zásilkovna
- aktuální info

Implementace Získej

Vybrat instituci:

 Moravská zemská knihovna

Informace o knihovně

Půjčit

E-verze

Služba Získej

Obsah

Komentáře

Metadata

Co je služba ZÍSKEJ

ZÍSKEJ je národní platforma pro snadné poskytování dokumentů z fondů knihoven. Nabízí uživatelům možnost objednat si knihu či dokument z jiné knihovny a sledovat stav objednávky. Jde o placenou službu. Službu provozuje Národní technická knihovna v Praze.

Vaše knihovny zapojené v Získej

Pro zobrazení vašich knihoven je třeba se přihlásit.

 Přihlášení

Služby po přihlášení

Vybrat instituci:

 Moravská zemská knihovna

Informace o knihovně

Půjčit

E-verze

Služba Získej

Obsah

Komentáře

Metadata

Co je služba ZÍSKEJ

ZÍSKEJ je národní platforma pro snadné poskytování dokumentů z fondů knihoven. Nabízí uživatelům možnost objednat si knihu či dokument z jiné knihovny a sledovat stav objednávky. Jde o placenou službu. Službu provozuje Národní technická knihovna v Praze.

Vaše knihovny zapojené v Získej

Moravská zemská knihovna

 Objednat

Objednávka

Potvrzení objednávky

Informace o dokumentu

Divadelní moudrost Bernarda Shawa

Hlavní autor: [Bernard Shaw, 1856-1950](#) ⓘ

Další autoři: [Milan Lukeš, 1933-2007](#) ⓘ, [Václav Kabát, 1932-](#) ⓘ, [Bernard Shaw, 1856-1950.](#) ⓘ

Typ dokumentu: Knihy

Rozsah: 358 s., [24] s. obr. příl. ;

Vydání: Vyd. 1.

Vydáno: Praha : Mladá fronta, 1979

Edice: [Máj \(Mladá fronta\)](#)

Popis jednotky: Přeloženo z angličtiny
36000 výt.

Informace o objednatelce

Jméno a příjmení:
Martin Krčál

Email:

Poznámka:

Chcete-li, uveďte poznámku k objednatelce.

- Odesláním objednávky přistupuji ke **Smlouvě o využívání služeb integrované knihovny** uzavírané s Národní technickou knihovnou (dále jen NTK) a vstupuji do práv a povinností obou stran smlouvy, které jsou spojeny s mou objednávkou tímto se stávám jejím zákazníkem podle čl. 1 této smlouvy a seznámil/a jsem se s **Domovním a Knihovním řádem** NTK. Vedení účtu v NTK je zdarma.
- Jsem si vědom/a, že služba Ziskej je zpoplatněna podle **Ceníku pro čtenáře**.

Případné dotazy k fungování služby a udělování souhlasů prosím směřujte na e-mail ziskej@techlib.cz

Cena služby je **70 Kč**.

OBJEDNAT

Zavřít

Platba

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Ziskej MVS

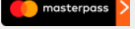
Jméno Martin
Příjmení Krčál
Částka 1 Kč
Stav platby Nezaplaceno

Zaplatit

← Zpět do e-shopu? Czech [cs]

globalpayments **Platební brána 3D Secure**

Platba kartou

Expresní platba

Mobilní platba

Bezpečná platba kartou

Umožňuje vaše karta platby na internetu?

Číslo vaší karty:

Platnost karty do: 01 / 20

Ověřovací kód:

Zaplatit

Shrnutí vaší platby

Obchodník
Národní technická knihovna
Technická 6/2710
16080 - Praha 6 (CZ)
sc.vpk.cz

Detail platby
#75

Celkem
1,00 CZK

Powered by Global Payments Europe [Jak to funguje?](#) | [Zásady bezpečné platby kartou](#)

Přehled objednávek

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy

🔍 HLEDAT

Pokročilé vyhledávání ?

Můj účet

- Výpůjčky
- Historie výpůjček
- Rezervace a objednávky
- Služba Získej**
- Pokuty a poplatky
- Moje knihovny
- Nastavení
- Propojené identity
- Uložená vyhledávání
- Odhlásit
- Oblíbené
- Vytvořte seznam

Služba Získej

 ZÍSKEJ

Moravská zemská knihovna

Martin Krčál | krcal@phil.muni.cz

Divadelní moudrost Bernarda Shawa

Hlavní autor: **Bernard Shaw, 1856-1950**
Typ dokumentu: Knihy
Datum objednání: 2. 4. 2020 22:59
Číslo objednávky: 100016
Stav objednávky: **Nová**

 Uhradit objednávku

 DETAIL

Storno objednávky

Můj účet

- Výpůjčky
- Historie výpůjček
- Rezervace a objednávky
- Služba Získej**
- Pokuty a poplatky
- Moje knihovny
- Nastavení
- Propojené identity
- Uložená vyhledávání
- Odhlásit
- Oblíbené
- Vytvořte seznam

Objednávka Získej č. 100016 Stornována

✓ Objednávka byla úspěšně stornována.

✓
Vytvořena
2. 4. 2020

✗
Uhrazena

✓
Stornována
2. 4. 2020

Objednávka byla stornována.

Reklamovat objednávku

Detail objednávky

Datum objednání: 2. 4. 2020 22:59
Datum aktualizace: 2. 4. 2020 23:06

Komunikace

Konference „Knihovna“

- určena všem pracovníkům knihoven a informačních institucí
- všeobecné i konkrétní dotazy na provoz, procesy a služby knihoven
- [archiv konference](#)
- nutná registrace
  - ❖ přihlášení přes e-mail: listserv@cesnet.cz
  - ❖ do předmětu vložit příkaz pro přihlášení:
SUBSCRIBE KNIHOVNA
  - ❖ příkaz pro odhlášení SIGNOFF
KNIHOVNA

Konference „Výška“

- určena pracovníkům vysokoškolských knihoven
- řeší se aktuální problémy
- pozvánky na konference
- spolupráce
- vyska-request@cesnet.cz

Další elektronické konference

- **AKVIZICE** - nabídky vyřazených dokumentů
- **DISKUSE@MEMORIA.CZ** - vše kolem starých tisků a rukopisů
- **DRTINA** - pro školní knihovny
- **EKNIHY** - info o e-knihách, čtečkách a souvisejících tématech
- **INFOZDROJE.CZ** - info o e-zdrojích, Albertina
- **TERMINOLOGIE** - diskuze nad knihovnickou terminologií
- **VSEVED** - pro hledače informací o knihovnách a na webu
- [a další](#)

**Jiné centrální
služby???**

Závěr

Děkuji Vám za pozornost

Martin Krčál
krcal@phil.muni.cz